

SPIS TREŚCI

Przedmowa do II wydania	5
Przedmowa do I wydania	5
Objaśnienia ważniejszych skrótów	7

Część pierwsza

Polskie prawo karne – charakterystyka ogólna

Rozdział I. Polskie prawo karne i jego miejsce w systemie prawa	12
§ 1. Pojęcie prawa karnego	12
§ 2. Zadania (cele) prawa karnego	14
§ 3. Podział państwowego prawa karnego w znaczeniu ogólnym. Prawo karne w znaczeniu ścisłym	16
§ 4. Prawo karne a prawo międzynarodowe	19
§ 5. Prawo karne a inne gałęzie prawa	21
§ 6. Karanie poza obszarem państwowego prawa karnego	22
§ 7. Prawo karne w całokształcie porządku społecznego. Prawo karne a normy moralne	24
§ 8. Prawo karne a ustrój społeczno-polityczny	29
§ 9. Zagadnienie przestępstw politycznych	29
§ 10. Prawo karne materialne „prawem granic”	32
§ 11. Dwie przeciwstawne koncepcje prawa karnego	33
Rozdział II. Nauka prawa karnego i dyscypliny pokrewne	35
§ 12. Nauka prawa karnego materialnego	35
§ 13. Dyscypliny pokrewne wyodrębnione ze względu na płaszczyznę badawczą i zakres przedmiotu	36
§ 14. Dyscypliny pokrewne prawu karnemu ze względu na pokrewieństwo gałęzi prawa	39
§ 15. Polityka kryminalna	40
Rozdział III. Historyczne uwarunkowania współczesnego polskiego prawa karnego	
§ 16. Uwagi wstępne	43
§ 17. Linia rozwojowa prawa karnego. Dekryminalizacja i depenalizacja	44
§ 18. Ważniejsze doktrynalne kierunki w prawie karnym	48
§ 19. Kierunek legalistyczno-humanitarny wieku oświecenia	49

§ 20. Szkoła klasyczna	50
§ 21. Włoska szkoła pozytywna	51
§ 22. Szkoła socjologiczna	53
§ 23. Kierunki obrony społecznej	55
§ 24. Kryzys polityki kryminalnej. Tzw. „neoklasycyzm”	58
§ 25. Rozwój prawa karnego w Polsce niepodległej	59
Rozdział IV. Źródła polskiego prawa karnego materialnego i jego obraz współczesny	
§ 26. Ustawowy charakter polskiego prawa karnego	63
§ 27. Wykładnia sądowa z ograniczoną mocą wiążącą	68
§ 28. Problem źródeł prawa karnego w kierunku na korzyść oskarżonego	69
§ 29. Opinie oddziałujące faktycznie na zasadzie autorytetu	71
§ 30. „Źródła poznania” polskiego prawa karnego	74
§ 31. Składniki obowiązującego polskiego prawa karnego	75
Rozdział V. Charakter i budowa przepisów prawa karnego	81
§ 32. Przepisy części ogólnej prawa karnego	81
§ 33. Budowa zakazów karnych	82
Rozdział VI. Stosowanie prawa karnego	89
§ 34. Uwagi ogólne o stosowaniu prawa	89
§ 35. Wykładnia. Analogia	92
Rozdział VII. Zakres zastosowania polskiej ustawy karnej. Procesowe ograniczenia kręgu osób odpowiedzialnych	97
§ 36. Uwagi ogólne o zakresie zastosowania ustawy karnej	97
§ 37. Znaczenie czasu w prawie karnym. Czas popełnienia czynu	97
§ 38. Miejsce popełnienia przestępstwa	99
§ 39. Temporalny zakres zastosowania polskiej ustawy karnej	101
§ 40. Przedmiotowy zakres zastosowania polskiej ustawy karnej	103
§ 41. Odrębności w traktowaniu przestępstw popełnionych za granicą	107
§ 42. Stosowanie prawa polskiego do przestępstw popełnionych za granicą – w świetle <i>Projektu k.k.</i>	108
§ 43. Wyłączenia odpowiedzialności w płaszczyźnie procesowej	109
§ 44. Ekstradycja	109
§ 45. Azyl	111
§ 46. Immunitety	112
§ 47. Abolicja	115
Rozdział VIII. Naczelne zasady polskiego prawa karnego	116
§ 48. Pojęcie i charakter naczelných zasad prawa karnego	116
§ 49. Zasada praworządności	119
§ 50. Zasada humanizmu	122
§ 51. Zasada sprawiedliwości	126
§ 52. Inne istotne zasady polskiego prawa karnego	131

Część druga

Przesłanki odpowiedzialności karnej

Rozdział IX. O przesłankach odpowiedzialności karnej – ogólnie	134
§ 53. Pojęcie odpowiedzialności karnej	134
§ 54. Pojęcie i układ przesłanek odpowiedzialności karnej	135
§ 55. „Czyn zabroniony” i pojęcie pochodne w prawie karnym <i>sensu largo</i>	139

Rozdział X. Czyn w rozumieniu prawa karnego	142
§ 56. Pojęcie czynu – Uwagi ogólne	142
§ 57. Zachowanie się. Działanie – zaniechanie	143
§ 58. Zachowanie się człowieka	146
§ 59. Zachowanie się zewnętrzne	148
§ 60. Fragment zachowania się	149
§ 61. Społeczna doniosłość fragmentu zachowania się	150
§ 62. Wewnętrzna spójność czynu	152
§ 63. Problem psychicznego uwarunkowania czynu	154
§ 64. „Pojemność” czynu w rozumieniu prawa karnego	159
Rozdział XI. Związek przyczynowy	163
§ 65. Znaczenie przyczynowości w prawie karnym	163
§ 66. Ogólna charakterystyka związku przyczynowego	164
§ 67. Przyczyna jako warunek odpowiedzialności w prawie karnym	169
§ 68. Zagadnienie przyczynowości zaniechania	182
§ 69. Podsumowanie	192
Rozdział XII. Bezprawność kryminalna (I). Typ czynu zabronionego	195
§ 70. Bezprawność i jej rodzaje	195
§ 71. Struktura pojęciowa bezprawności kryminalnej	196
§ 72. Typ czynu zabronionego. Jego ustawowe znamiona	198
§ 73. Funkcjonalnie wyodrębnione elementy typu czynu zabronionego	200
§ 74. Znamiona typu a dobro prawne	204
§ 75. Podziały logiczne znamion typu	205
§ 76. Typ czynu zabronionego a inne przesłanki odpowiedzialności karnej	209
Rozdział XIII. Bezprawność kryminalna (II). Kontratypy	215
§ 77. Pojęcie i funkcja kontratypów	215
§ 78. Rodzaje kontratypów	217
§ 79. Obrona konieczna	219
§ 80. Stan wyższej konieczności	225
§ 81. Dopuszczalne ryzyko gospodarcze, naukowe, lecznicze lub techniczne	229
§ 82. Rozkaz wojskowy	231
§ 83. „Ostateczna potrzeba” w wojsku	234
§ 84. Wyłączenie bezprawności pomówienia oraz spędzenia płodu a zagadnienie kontratypów	235
§ 85. Obowiązki prawne i uprawnienia jako kontratypy	237
§ 86. Kontratypy zwyczajowe	238
§ 87. Zgoda pokrzywdzonego	239
§ 88. Karcenie wychowawcze	241
§ 89. Sport jako kontratyp	241
§ 90. Zabiegi lekarskie i kosmetyczne	243
§ 91. Teoria tzw. społecznej adekwatności	245
§ 92. Przekroczenie kontratypu	246
Rozdział XIV. Społeczne niebezpieczeństwo czynu (I). Obiektywna antyspołeczność	249
§ 93. O społecznym niebezpieczeństwie czynu w ogólności	249
§ 94. Obiektywna antyspołeczność czynu	253
§ 95. Dobra prawne – Pojęcie, funkcje, rodzaje	254
Rozdział XV. Główne kierunki karnej ochrony dóbr prawnych	260
§ 96. Życie. Przestępstwa przeciwko życiu	260
§ 97. Karnoprawa chroni zdrowia (typy przestępstw)	263

§ 98. Narażenie życia lub zdrowia na niebezpieczeństwo	264
§ 99. Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz bezpieczeństwu w komunikacji	266
§ 100. Karnoprawna ochrona wolności	267
§ 101. Karna ochrona nietykalności cielesnej	271
§ 102. Cześć, dobre imię, godność – ich ochrona karna	272
§ 103. Karna ochrona podstawowych interesów politycznych i gospodarczych RP	275
§ 104. Karna ochrona tajemnicy państwowej i służbowej	276
§ 105. Porządek publiczny i jego ochrona w prawie karnym	277
§ 106. Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i społecznych	278
§ 107. Przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	280
§ 108. Przestępstwa przeciwko wyborom i referendum	281
§ 109. Przestępstwa przeciwko dokumentom i znakom granicznym	281
§ 110. Karna ochrona gospodarki narodowej. Falszowanie pieniędzy. Tzw. przestępstwa gospodarcze	282
§ 111. Karna ochrona mienia	283
§ 112. Karna ochrona obyczajności	286
§ 113. Przestępstwa przeciwko rodzinie, opiece i młodzieży	287
§ 114. Przestępstwa przeciwko prawom pracownika	288
§ 115. Karna ochrona środowiska	288
§ 116. Uwagi o niektórych rozwiązaniach <i>Projektu k.k.</i> , dotyczących części szczególnej	289

Rozdział XVI. Społeczne niebezpieczeństwo czynu (II). Czyn zawiniony (I). Formy winy

§ 117. Kiedy czyn jest zawiniony? Pojęcie „winy”	291
§ 118. Przesłanki zawinienia a inne przesłanki odpowiedzialności	297
§ 119. Tzw. formy winy	298
§ 120. Zamiar bezpośredni	300
§ 121. Zamiar ewentualny	302
§ 122. Szczególne odmiany zamiaru	307
§ 123. Zamiar a przestępstwa kierunkowe	308
§ 124. Lekkoomyślność	311
§ 125. Niedbalstwo	313
§ 126. Przestępstwa umyślno-nieumyślne	316
§ 127. Rodzaje i znaczenie czynników motywacyjnych w prawie karnym	318
§ 128. Stosunek psychiczny sprawcy do bezprawności kryminalnej	320
§ 129. Formy winy – Podsumowanie	321
§ 130. Błąd – uwagi ogólne	323
§ 131. Nieświadomość elementu faktycznego	325
§ 132. Urojenie elementu faktycznego	327
§ 133. Błąd co do prawa	329
§ 134. Propozycje <i>Projektu k.k.</i> dotyczące błędu	332

Rozdział XVII. Społeczne niebezpieczeństwo czynu (III). Czyn zawiniony (II). Zdolność do zawinienia

§ 135. Znaczenie wieku człowieka w prawie karnym	334
§ 136. Poczytalność – Niepoczytalność	338
§ 137. Poczytalność ograniczona	342
§ 138. Stan odurzenia. Stan nietrzeźwości	343
§ 139. Znaczenie kwestii poczytalności oskarżonego w chwili orzekania	346
§ 140. Zagadnienie poczytalności w ujęciu <i>Projektu k.k.</i>	348
§ 141. Niezdolność kierowania swym postępowaniem z przyczyn innych niż błąd, nieletniość lub niepoczytalność	349

§ 142. Szczególne okoliczności redukujące zawinienie	350
§ 143. Okoliczności zmniejszające zawinienie	351
Rozdział XVIII. Stopnie społecznego niebezpieczeństwa czynu	352
§ 144. Stopniowanie społecznego niebezpieczeństwa	352
§ 145. Znikome i nie znaczne społeczne niebezpieczeństwo czynu	355

Część trzecia

Prawne formy popełnienia czynu zabronionego

Rozdział XIX. Formy stadialne	360
§ 146. Formy stadialne na tle form popełnienia czynu	360
§ 147. Dokonanie	362
§ 148. Usiłowanie	362
§ 149. Odpowiedzialność za usiłowanie	364
§ 150. Czynny żal po usiłowaniu	365
§ 151. Usiłowanie nieudolne	366
§ 152. Usiłowanie według <i>Projektu k.k.</i>	369
§ 153. Przygotowanie	369

Rozdział XX. Formy współuczestnictwa przestępnego	372
§ 154. Współuczestnictwo przestępne i jego formy	372
§ 155. Sprawstwo i jego odmiany	373
§ 156. Podżeganie	377
§ 157. Pomocnictwo	378
§ 158. Zagadnienie pomocnictwa i podżegania pośredniego	380
§ 159. Odpowiedzialność współuczestników ścisłych	381
§ 160. Podżeganie i pomocnictwo a nieumyślność	385
§ 161. Współuczestnictwo w sensie szerszym	388
§ 162. Odpowiedzialność współdziałających w czynie zabronionym według <i>Projektu k.k.</i>	389

Rozdział XXI. Formy integracji działalności kryminalnej tej samej osoby	391
§ 163. Uwagi ogólne	391
§ 164. Przestępstwa współukarane	392
§ 165. Kumulacja alternatywnych odmian typu czynu	394
§ 166. Prawna jedność czynu zabronionego. Czyny o znamionach zbiorowych	395
§ 167. Przestępstwo trwałe	396
§ 168. Przestępstwo ratalne	397
§ 169. Przestępstwo ciągle	398
§ 170. Realny zbieg przestępstw	408
§ 171. Recydywa	409
§ 172. Pozorny zbieg kwalifikacji prawnych	412
§ 173. Rzeczywisty zbieg przepisów ustawy. Zbieg kumulatywny. Idealny zbieg przestępstw	414

Część czwarta

Karnoprawna reakcja na czyn zabroniony

Rozdział XXII. O sankcjach w ogólności	420
§ 174. Zróznicowanie i zbliżenie sankcji	420
§ 175. Cele kar i innych sankcji w polskim prawie karnym	421

§ 176. Granice sankcji ze względu na zasady humanizmu oraz stałości i pewności prawnej	427
§ 177. Współzależność i możliwa rozbieżność celów poszczególnych sankcji	428
§ 178. Zróżnicowanie celów kar w zależności od etapu działania prawa karnego	430
§ 179. Podział sankcji	431
Rozdział XXIII. Kary	433
§ 180. Pojęcie kary i rodzaje kar	433
§ 181. Kara pozbawienia wolności	434
§ 182. Warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności	436
§ 183. Inne kary polegające na pozbawieniu wolności	438
§ 184. Kara ograniczenia wolności	439
§ 185. Grzywna	442
§ 186. Problem kary śmierci	443
§ 187. Kary dodatkowe	445
Rozdział XXIV. Ustawowy wymiar kary	448
§ 188. Zwykły ustawowy wymiar kary	448
§ 189. Szczególne zaostrzenie kary	449
§ 190. Szczególne złagodzenie kary	450
§ 191. Zbieg przepisów przewidujących szczególne zaostrzenie lub złagodzenie	452
§ 192. Kara łączna	454
Rozdział XXV. Stosowanie kary	457
§ 193. Zasady sądowego wymiaru kary	457
§ 194. Zasady wykonania kary	460
§ 195. Zwolnienie od reszty kary	463
Rozdział XXVI. Sankcje nie będące karami	466
§ 196. Problem postpenalnych środków resocjalizacji recydywistów	466
§ 197. Środki zabezpieczające	467
§ 198. Środki wychowawcze i poprawcze	470
§ 199. Odstąpienie od wymierzenia kary. Nagana	471
§ 200. Warunkowe umorzenie postępowania	473
§ 201. Cywilnoprawne środki reakcji karnej	476
§ 202. Skutki skazania	480
Rozdział XXVII. Ustanie i ograniczenie reakcji karnej	481
§ 203. Uwagi ogólne	481
§ 204. Zmiana ustawy. Śmierć sprawcy	481
§ 205. Przedawnienie	482
§ 206. Zatarcie skazania	484
§ 207. Ułaskawienie	486
§ 208. Amnestia	487